

Representantforslag nr. 60

(2008–2009)

fra stortingsrepresentantene Line Henriette Holten Hjemdal, Hans Olav Syversen og Ingebrigt S. Sørfonn

Dokument nr. 8:60 (2008–2009)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Holten Hjemdal, Hans Olav Syversen og Ingebrigt S. Sørfonn om masterplan for reduksjon av nasjonale klimagassutslipp og oppfølging av klimaforliket

Til Stortinget

BAKGRUNN

Klimaforliket

16. januar 2008 ble det inngått et bredt forlik om norsk klimapolitikk på Stortinget. Stortingsflertallet ble enige om en mer ambisiøs og mer forpliktende politikk på klimaområdet enn det som opprinnelig var lagt til grunn i klimameldingen (St.meld. nr. 34 (2006–2007) Norsk klimapolitikk). Forliket innebærer at norsk klimapolitikk skal innrettes etter følgende langsiktige mål:

- at Norge frem til 2020 skal påta seg en forpliktelse om å kutte de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990, og at utslippene i Norge som en del av dette skal reduseres med 15–17 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til referansebanen slik den er presentert i Nasjonalbudsjettet for 2007, når skog er inkludert.
- at Norges Kyoto-forpliktelse skjerpes med ti prosentpoeng til 9 prosent under 1990-nivå, og at en betydelig del av reduksjonene skal skje gjennom nasjonale tiltak. Ekstraforpliktelsen skal i stor utstrekning innfris gjennom finansiering av utslippsreducerende tiltak i andre land, i hovedsak i utviklingsland.
- at Norge skal være karbonnøytralt senest i 2050 – og allerede i 2030 dersom også andre industri-

land tar på seg store forpliktelser som en del av en global og ambisiøs klimaavtale.

- at det er et langsiktig mål at Norge skal bli et lavutslippssamfunn.

Utslippsregnskap og fremskrivning

Til tross for ambisiøse målsettinger fortsetter Norges utslipp av klimagasser å øke år for år. Statistisk sentralbyrås utslippsregnskap for 2007 viser at klimagassutslippene dette året var de høyeste noen gang, hele 3 prosent høyere enn året før, og nesten 11 prosent over 1990-nivå. Klimagassutslippene økte i fire av fem norske kommuner i perioden 1991–2007. Oppgangen skyldes i hovedsak økte utslipp fra olje- og gassvirksomheten, veitrafikk/mobile kilder og landbruket. Mye tyder på at trenden fortsatte inn i 2008, noe som vil bli bekreftet eller avkreftet når det endelige utslippsregnskapet for 2008 foreligger.

I den nylig fremlagte "Perspektivmeldingen 2009" (St.meld. nr. 9 (2008–2009)) fremgår det at Norges utslipp av klimagasser, med dagens virkemiddelbruk, vil øke innenfor samtlige sektorer frem mot 2020, med unntak av petroleumssektoren som vil få reduserte utslipp som følge av redusert produksjon. Dette betyr at de samlede utslippene vil fortsette å øke år for år, med mindre nye tiltak og virkemidler iverksettes.

Kyoto-forpliktelsen

Norges forpliktelse i Kyotoprotokollen tilsier at de nasjonale utslippene av klimagasser i gjennomsnitt i perioden 2008–2012 skal være 1 prosent høyere enn de var i 1990. Lovnaden om overoppfyllelse tilsier at utslippene i gjennomsnitt skal være 9 prosent lavere enn 1990-nivå.

Ett år ut i Kyoto-perioden kan det allerede konkluderes med at Norge ikke vil greie å innfri disse

forpliktelsene i tråd med intensjonene i Kyoto-avtalen. Norges klimagassutslipp er høyere enn noensinne, og hele Kyoto-forpliktelsen, og lovnaden om overoppfyllelse, vil måtte innfris gjennom finansiering av utslippsreducerende tiltak i andre land, i hovedsak i utviklingsland.

Behov for nye grep

Norge har internasjonalt støttet opp om 2-gradersmålet, som innebærer at den globale klimapolitikken skal ha som formål å unngå global oppvarming på mer enn 2 grader i forhold til før-industriell tid. Skal dette målet være noe annet enn en fjern visjon, må rike vestlige land som Norge vise vilje til å iverksette kraftfulle nasjonale tiltak som virker, samtidig som vi bidrar til finansiering av utslippsreducerende tiltak i fattige land.

Forslagsstillerne vil peke på at Regjeringens oppfølging av klimaforliket så langt har vært mangelfull. Eksempelvis kan det nevnes at det ikke er fremlagt noe dokument om elektrifisering og nye klimatiltak i petroleumssektoren slik Regjeringen forpliktet seg til innen utgangen av 2008. Det er heller ikke fremmet noen handlingsplan for overgang fra fossile energikilder til fornybare energikilder til oppvarming som også var lovet innen utgangen av 2008. Regjeringen har droppet å legge frem en energimelding, og det ser også ut til at meldingen om rikets miljøtilstand uteblir.

Forslagsstillerne mener det nå er behov for nye og sterkere grep i arbeidet med å oppfylle de målsettingene som er vedtatt i klimaforliket. Klimaforlikets målsettinger om nasjonale utslippsreduksjoner er sektorovergripende og har betydning for fremtidig atferd og utvikling på de fleste samfunnsområder. Det er derfor viktig at offentlige myndigheter innenfor alle sektorer som har betydning for klimapolitikken, styrer etter de nasjonale klimapolitiske målsettingene. Pr. i dag skjer dette i altfor liten grad, noe som ifølge forslagsstillerne også er årsaken til mangelen på resultater. De årlige budsjettproposisjonene viser at det ikke foreligger noen instruks om å følge klimaforliket. Forslagsstillerne mener Regjeringen må sørge for at alle relevante underliggende etater

styrer etter målsettingene i klimaforliket, herunder Oljedirektoratet, Vegdirektoratet og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Målsettingene i klimaforliket stiller store krav til endringer innen energipolitikken i årene frem mot 2020 og 2050. Utfordringen for Norge og verden i årene fremover er å opprettholde eller øke energiforsyningen i tråd med etterspørselen, samtidig som utslippene fra energisektoren kuttes til et minimum. Norge er allerede i dag en stor energinasjon med betydelig produksjon av både fossil og fornybar energi. Potensialet for økt produksjon av fornybar energi er enormt, noe som tilsier at Norge i fremtiden bør bli en stor eksportør av ren energi til Europa.

Energibruk er hovedårsaken til utslipp av klimagasser. Mesteparten av klimagassutslippene er knyttet til forbrenning av fossil energi. Skal Norge greie å redusere egne utslipp i tilstrekkelig grad, må det bygges opp alternativ energiforsyning. Det må satses sterkere på utbygging av fornybar energiproduksjon, og overføringskapasiteten i strømmettet må styrkes betydelig. Forslagsstillerne mener det bør utarbeides en nasjonal energi- og klimahandlingsplan for perioden frem mot 2020 basert på målsettingene i klimaforliket.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen sørge for at alle relevante underliggende etater forpliktes til å følge opp nasjonale klimapolitiske målsettinger vedtatt i klimaforliket.

II

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en nasjonal energi- og klimahandlingsplan for perioden frem mot 2020 basert på målsettingene i klimaforliket.

18. mars 2009